

ในพระปรมາṇกිໂයพระมหาຍ᳚ຕ්‍රිය ศាតර්ජුරුමනුණ

ការវិនិច្ឆ័យទី ៣៣/២៥៤៤

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำตัดสินของผู้คดค้านที่ ๑๕ นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕๗
และมาตรา ๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ศาลจังหวัดแพร์ส่งคำตัดสินของผู้คดค้าน (นายวรยศ โตติดิกนเวชช์) ในคดีปกครองหมายเลขคดีที่ ๔/๒๕๔๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า
พระราชนูญต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙
ขัดกับพระราชนูญต่อเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดกับรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสูปีดิว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร์ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานเทศบาลตามกฎหมาย แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมนายโซคชัย พนมขวัญ กับพาก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ โดยสมัครรับเลือกตั้ง เป็นกลุ่มเดียวกัน ใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร์ก้าวหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร์เป็นคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ว่า นายวรยศ โอดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร์” ร่วมกันกระทำการล้มละลายต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๖๔ (๑)

ขอให้ศาลจังหวัดแพรเมคำสั่งว่า นายวิรยศ โตติลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพรจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวง รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโฉกชัย พนมวัน ภัณฑ์ กับพวง ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบ พร้อมกันนั้น นายวิรยศ โตติลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร ยื่นคำร้องคัดค้าน ตอนหนึ่งอ้างว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมานั้นกับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโฉกชัย พนมวัน กับพวง อาศัยอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลถืนสุดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลถืนสุดลงก่อนครบวาระสี่ปี ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ซึ่งอาศัยอ้างอิงในการยื่นคำร้อง จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้ศาลจังหวัดแพรฯ อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ของการพิจารณาพิพากษากดไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจังหวะ

นายโฉกชัย พนมวัน กับพวง รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวิรยศ โตติลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ สรุปได้ว่า

ประเด็นแรก พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาล ให้อภัยในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ที่บัญญัติถึงเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่งและสมาชิกภาพ ของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ทั้งแปดเดือน มาตรา เป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับการเลือกตั้ง โดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิ ดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัติดังกล่าวได้จนครบสี่ปี หรือหากจะพ้นจากตำแหน่งในกรณีอื่นตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่เดือนมาตรา ๒ ถึงเดือนมาตรา ๙ ได้ ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ นั้น เป็นขั้นตอนเลือกสรรสมาชิกก่อนที่จะได้สมาชิกภาพ เป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือ การได้มาซึ่งตำแหน่งหรือ

สมาชิกภาพของสมาชิกสภากเทศบาลนั้น ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีการทูลวิตรกันขึ้น บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ตัดตอนการที่สมาชิกสภากเทศบาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบเข้ามานั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ หรือเข้ามาระทำความเสียหายต่อเทศบาลที่ตนได้รับเลือกตั้งเข้ามา ฉะนั้น การที่ผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบมาแต่ต้นจึงไม่มีสิทธิใด ๆ ที่จะกล่าวอ้างว่า จะต้องได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภากเทศบาลจนครบสี่ปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ดังนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ขัดหรือแย้งกันโดยประการทั้งปวง แต่กลับสอดคล้องต้องกัน ในอันจะอำนวยการปกครองห้องถินในวิถีทางของระบบประชาธิปไตยอย่างเดียว ให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

ส่วนประเด็นที่ ๒ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภากห้องถิน คณะผู้บริหารห้องถิน หรือผู้บริหารห้องถิน มีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น รัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภากห้องถิน หรือผู้บริหารห้องถินที่มีมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละสี่ปี เพราะหากรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองห้องถินและประเทศชาติโดยรวมจะได้รับความเสียหาย เพราะจะนัดการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบสี่ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนาณ์ของกฎหมายโดยประการทั้งปวง ซึ่งในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมควรรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภากห้องถิน คณะผู้บริหารห้องถินและผู้บริหารห้องถิน ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จากบทบัญญัติในวรรคดังกล่าว กลับเข้ารองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง การได้มาซึ่งสมาชิกภาพโดยมิชอบให้หยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้สมาชิกภาพโดยมิชอบทำลายระบบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งห้องถินต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดไปแต่ต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

ศาลจังหวัดแพร์ได้พิเคราะห์คำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และ

ກໍາຮ້ອງຄັດຄຳນຂອງນາຍໂທຄຫຍໍ ພັນມຂວັງ ກັບພວກ “ປັບປຸງກະຕະທຽບຢູ່ຕົ້ນຮົມເພື່ອດຳເນີນການສ່າງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່
ພິຈາຮານວິນິຈີນັ້ນ ຕາມມາດຕະການ ២៦៥ ຕ່ອໄປ

ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ພິຈາຮານແລ້ວເຫັນວ່າ ເປັນກຣົມທີ່ຄາລຈັງຫວັດແພຣ່ສ່າງເຖິງນາຍັງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່
ເພື່ອພິຈາຮານວິນິຈີນັ້ນຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ ມາດຕະການ ២៦៥ ວ່າ ບທນັ້ນຢູ່ຕົ້ນຮົມເພື່ອດຳເນີນການຕ່ອໄປຕາມຫຼັກມາຍຫຼັກຫຼັກ
ຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ ອີ່ມ່ວນ ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ຈຶ່ງຮັບກໍາຮ້ອງດັກລ່າວໄວ້ດຳເນີນການຕ່ອໄປຕາມຫຼັກມາຍຫຼັກຫຼັກ
ວ່າດ້ວຍວິທີພິຈາຮານຂອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ ພ.ສ. ២៥៤១ ໃນຮ່ວມການພິຈາຮານຂອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່
ນາຍໂທຄຫຍໍ ພັນມຂວັງ (ຜູ້ຮັບໃນຄືປົກປະກອງຂອງຄາລຈັງຫວັດແພຣ່ ມາຍເລີດດຳກຳທີ່ ៤/២៥៤៣) ມີຫັນສື່ອ
ນາຍັງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ແຈ້ງວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າຊ່າງ ສິ່ງເປັນຜູ້ຮັບຕ່ອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ຄື່ນແກ່ກວາມຕາຍແລ້ວ
ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ຈຶ່ງຂອ້າໃຫ້ຄາລຈັງຫວັດແພຣ່ດຳເນີນການຕ່ອງການສອບບັນດາທີ່ຈິງດັກລ່າວ ຕ່ອມາຄາລຈັງຫວັດແພຣ່
ມີຫັນສື່ອລົງວັນທີ ២៤ ແມ່ຍານ ២៥៤៥ ແຈ້ງວ່າ ຄາລຈັງຫວັດແພຣ່ດຳເນີນການໄຕ່ສັນບັນດາທີ່ຈິງເກີຍກັນ
ການເສີຍຊື່ວິທີຂອງນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າຊ່າງ ແລ້ວ ໄດ້ກວາມວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າຊ່າງ ຄື່ນແກ່ກວາມຕາຍຈິງ
ໂດຍແນບສຳເນົາໃນຮັບບັດ ແລ້ວສຳເນົາທະບູນບ້ານ ເສັນອຕ່ອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ພິຈາຮານແລ້ວເຫັນວ່າ ກໍາຮ້ອນນີ້ ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າຊ່າງ ເປັນຜູ້ຮັບຕ່ອງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່
ແລະເນື່ອຜູ້ຮັບຄື່ນແກ່ກວາມຕາຍແລ້ວ ຈຶ່ງໄໝຈຳເປັນຕົ້ນພິຈາຮານວິນິຈີນັ້ນກໍາຮ້ອນນີ້ຕ່ອໄປ

ດ້ວຍເຫດຜົດດັກລ່າວຂ້າງຕັນ ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່ຈຶ່ງວິນິຈີນັ້ນໂດຍເສີຍຂ້າງມາກ ១១ ຕ່ອ ១ ເສີຍ
ໃຫ້ຈຳນ່າຍກໍາຮ້ອນ

ນາຍປະເສົາສູງ ນາສກຸດ

ປະທານຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ນາຍຈຸນພລ ປ ສັງຄາ

ຕຸລາການຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ນາຍສຸຈິນດາ ຍົງສຸນທຽນ

ຕຸລາການຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ພລໂທ ຈຸລ ອົດເຮັກ

ຕຸລາການຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ນາຍສຸວິທຍ໌ ຫົງພົງຍ໌

ຕຸລາການຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ນາຍປັບປຸງ ເນັດມວນິຈຍໍ

ຕຸລາການຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ນູ່

ເລີ່ມ ເຮັດ ຕອນທີ່ ແກ້ໄຂ ປ

ຫນ້າ ๑២២
ຮາຊກິຈຈານບໍລິສັດ

២៨ ມີນາຄມ ២៥៤៥

นายອនນັຕີ ເກດຸວງ

ពຸດາກາຮ່າຄາລວິສູງຮຽມນູ້ຢູ່

นายຜັນ ຈັນທຽນ

ពຸດາກາຮ່າຄາລວິສູງຮຽມນູ້ຢູ່

นายອມຣ ຮັກຍາສັດຍ

ពຸດາກາຮ່າຄາລວິສູງຮຽມນູ້ຢູ່

นายມົງຄລ ສະກູນ

ពຸດາກາຮ່າຄາລວິສູງຮຽມນູ້ຢູ່

นายອືສສະ ນິຕິທຳນົກປະກາດ

ពຸດາກາຮ່າຄາລວິສູງຮຽມນູ້ຢູ່

นายອຸຮະ ຜວັງອົມກລາງ

ពຸດາກາຮ່າຄາລວິສູງຮຽມນູ້ຢູ່

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶନ ମେଳିକାରୀ

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การคัดค้านคำร้องที่ว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ และรัฐธรรมนูญ

ปลัดกระทรวงยุติธรรมมีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ยช ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๙
ถึงเลขานุการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า ในคดีปักกรองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่
๔/๒๕๔๗ ระหว่างนายโชคชัย พรหมวััญ กับพาก รวม ๑๙ คน ผู้ร้อง นายบุญจวน ชัยมงคล
กับพาก รวม ๑๙๖ คน ผู้คัดค้าน เรื่อง คัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดย
นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะต้องใช้บังคับแก่คดีนี้
ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติ
ที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้ง ในการนี้ ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้ง
และเอกสารที่เกี่ยวข้องขอให้กระทรวงยุติธรรมส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๕

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

๑. វីដីអរមណុល្យ ប៉ូលូតិវា

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้มั่นคงไม่ได้

มาตรา ๒๙๕ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาพัฒนาและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

สมาชิกสภานี้ต้องมีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง

คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นใหม่จากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือ
มาจากการเห็นชอบของสภาท้องถิ่น

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ

สมาชิกสภากองถิน คณะผู้บริหารห้องถินหรือผู้บริหารห้องถิน มีวาระการดำรงตำแหน่ง
คราวละสี่ปี

គណន៍ដូចជាប្រធានបទ សេដ្ឋកិច្ច និង សាស្ត្រ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បី ក្រុមហ៊ុនអាមេរិក និងក្រុមហ៊ុនអាគ្រេយ៉ា ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បី ក្រុមហ៊ុនអាមេរិក និងក្រុមហ៊ុនអាគ្រេយ៉ា

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะกรรมการท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในกรณีที่มีการยุบสภาพห้องถิน หรือในกรณีที่สมาชิกสภาพห้องถินพ้นจากตำแหน่งทั้งหมดตามมาตรา ๒๕๖ และต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้บริหารห้องถินหรือผู้บริหารห้องถินเป็นการชั่วคราว มิให้นำบทบัญญัติวรรคสอง วรรคสาม และวรรคหก มาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

๒. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๘๒ บัญญัติว่า

“มาตรา ๔๗ ภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่เทศบาลประกาศผลของการเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบคนก็ได้ ผู้สมัครคนใดก็ได้ ในเขตเลือกตั้งใด เห็นว่า การเลือกตั้งในเขตนั้นเป็นไปโดยชอบ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้น ซึ่งเขตเลือกตั้งนั้นอยู่ในเขตอำนาจ เพื่อขอให้สั่งว่า บุคคลผู้หนึ่งผู้ใด มิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และหรือว่า ผู้ได้ได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือว่า ไม่มีบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ

มาตรา ๕๙ เมื่อศาลได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยเร็ว โดยให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการเลือกตั้ง หรือผู้ได้รับเลือกตั้งที่มีส่วนได้เสีย มีโอกาสต่อสู้การคัดค้านนั้น เมื่อศาลมีสั่งอย่างใด ให้แจ้งคำสั่งไปยังเทศบาลโดยมิชักชา คำสั่งศาลนั้นให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ศาลสั่งว่า บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ และไม่ได้สั่งว่า ผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือกรณีที่ศาลสั่งว่า ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้งโดยชอบ ให้เป็นหน้าที่เทศบาลจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่สำหรับตำแหน่งที่ว่าง และภายใต้บังคับมาตรา ๖ ให้เทศบาลประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ ก่อนพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งศาล เว้นแต่ศาลมจะสั่งเป็นอย่างอื่น

ในระหว่างที่ศาลยังมิได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ให้ดีอ้วว่า ผู้สมัครซึ่งเทศบาลได้ประกาศว่า ได้รับเดือกตั้งนั้นเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยชอบ”

๓. พระราชบัญญัตitechบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๖ สมาชิกสภากเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภากเทศบาลว่างลง เพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกสภากเทศบาล

ขึ้นแทนภัยในสีสันหัววันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั่งว่างลง เว้นแต่ว่าระของสมาชิกสภาพศบาลจะเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

สมาชิกสภากเทศบาลผู้เข้ามาแทนตามวาระคนนี้ ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระของผู้ซึ่ง
ตนแทน

มาตรฐาน ๑๕ สมាខិកភាពទំនាក់ទំនងសមាខិកសភាពេទបាលស្នូលែង ដើម្បី

(๗) ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภาเทศบาล

၁၆၈

(๙) รายภูรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายเกี่ยวกับการลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีสงสัยว่าสามารถของสมาชิกสถาบันผู้ได้รับอนุญาตตาม (๔) (๕) หรือ (๖)
ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว

ในกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภากเทศบาลสิ้นสุดลงตาม (๙) พร้อมกันทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภากเทศบาล”

(มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๒)

๔. ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ นายโชคชัย พนมขวัญ ที่ ๑ กับพวง รวม ๑๙ คน โจทก์/ผู้คัดค้าน ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดแพร่ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๓ กล่าวหาว่า นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ หัวหน้ากลุ่มผู้สมัครซึ่งรักษาการนายกเทศมนตรีมีคำสั่ง แต่งตั้งให้นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ เป็นผู้อำนวยการเลือกตั้ง และนายวิรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวง ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ร่วมกันกระทำการความผิดหลายประการ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ขอให้ศาลไต่สวนและมีคำสั่งว่า นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวง เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่วัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตาม มาตรา ๕๘

๕. นายวรวิศ โตกิลกเวชช์ ผู้คัดค้าน ที่ ๑๕ / ผู้ร้อง เสนอคำร้อง ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๓ คัดค้านคำฟ้องของผู้คัดค้าน ว่า การที่ผู้คัดค้านอ้างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล

พุทธศักราช ๒๕๖๘ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นั้น อำนาจพิจารณาอนุมัติว่า
บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่นั้น เป็นของศาลรัฐธรรมนูญ และในกรณีที่เกี่ยวกับ
บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องเสนออนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยไว้ จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร์
อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ของการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้อง
ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาอนุมัติจังหวัดต่อไป

๖. นายโชคชัย พนมวัญ/ผู้คัดค้านมีหนังสือลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ถึงประธาน
ศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า นายวรวิทย์ โടดิลกเวชช์/ผู้ร้อง เสียชีวิตไปแล้ว

๗. ศาลจังหวัดแพร์มีหนังสือ ที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘
ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ว่า ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรวิทย์
โtodidilokwetchai/ผู้ร้อง แล้ว ได้ความว่า ผู้คัดค้านที่ ๑๔ ถึงแก่ความตายจริง

โดยที่คำร้องนี้เป็นปัญหาขอกฎหมาย และข้อเท็จจริงที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะ
วินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓
และมาตรา ๒๘๕

๒. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๖
มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘

๓. พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๘ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาอนุมัติคำร้องนี้ หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และ
มาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๘ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗
และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ปัญหาระบก เนื่องจากศาลจังหวัดแพร์ส่งคำร้อง และคำคัดค้านให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาอนุมัติได้

ปัญหาที่สอง ปัญหานี้อาจแยกพิจารณาได้เป็น ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก ที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช
๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๘ มาตรา ๑๖

และมาตรา ๑๕ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ประกอบกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของศาลปกครองที่จะพิจารณา ประเด็นที่สอง ที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชนักขัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ และผู้ร้องถึงแก่ ความตایแล้ว นั้น เห็นว่า เป็นปัญหาข้อกฎหมายโดยแท้ แม้ผู้ร้องจะถึงแก่ความตايแล้ว แต่ปัญหา ข้อกฎหมายของผู้ร้องยังมิได้หมดไป ศาลรัฐธรรมนูญควรวินิจฉัยปัญหานี้ เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชนักขัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคัดค้านการเลือกตั้ง และการให้เทศบาลประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ ภายหลังที่ศาลมั่นว่า บุคคลใดบุคคลหนึ่งมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบ หรือไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดได้รับเลือกตั้ง โดยชอบ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติตอนใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุ่มพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๖๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

**เรื่อง ศาลจังหวัดแพร์ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านที่ ๑๕ นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ให้ศาลรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗
และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕**

ศาลจังหวัดแพร์ส่งคำโต้แย้งของนายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้าน ในคดีป ก คร อง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๖๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดกับพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ และขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสถาปได้ว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร์กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ โดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกัน ใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร์ก้าหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร์เป็นคดีป ก คร อง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๖๓ ว่า นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ และผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร์” ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร์มีคำสั่งว่า นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร์จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก ที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบ พร้อมกันนั้น นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร์ในชุดปัจจุบัน ยื่นคำร้องคัดค้านว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมานั้นกับใช้ภายหลัง และขัดต่อ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สماชิกภาพของสมาชิกสถาบันฯ ล้วนสุด nok เนื่องจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสถาบันฯ พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สماชิกภาพของสมาชิกสถาบันฯ ล้วนคงอยู่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติสถาบันฯ พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสถาบันฯ พุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้าน จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่อาชัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ รออกพิจารณาพิพากษากดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างพิจารณา นายวิรยศ โตติลกเวชช์ ผู้ร้องถึงแก่ความตาย

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏหลักฐานเป็นที่แน่นอนว่า นายวิรยศ โตติลกเวชช์ ผู้ร้องได้ถึงแก่ความตายแล้ว จึงไม่มีประโยชน์อันใดที่จะพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ต่อไป อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคดีของผู้ร้องออกเสียจากสารบบความ

นายจุมพล ณ สงขลา^๑
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติรек ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ପ୍ରକାଶନ ମେଳିକାଣ୍ଡରେ

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง พราชาบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และ มาตรา ๕๘ ขัดต่อกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ

ศาลจังหวัดแพร่ได้ส่งคำตொยงของ นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้าน ที่ ๑๕ ในคดีปกรอง
หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๗ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล
พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

ข้อเท็จจริงตามคำให้การของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และเอกสารประกอบได้ความว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร์กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ผู้คัดค้านกับพวกรับการเลือกตั้ง นายโชคชัย พนมขาวัญ กับพวกรชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพรเป็นคดีปกครองว่า ผู้คัดค้านกับพวกร ได้รับเลือกตั้งมาโดยมิชอบ กระทำผิดพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๖๔ (๑) และขอใหม่คำสั่งให้จัดการเลือกตั้งใหม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอต่อสู้คดีในคดีปกครองดังกล่าวไว้แล้ว

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๓ ผู้คัดค้านได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร์โต้แจ้งว่า
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙
ที่ผู้ร้องในคดีปักกรองยกขึ้นอ้างนั้น ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕
ซึ่งออกมาใช้บังคับภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ศาล
รัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวเสียก่อน ศาลจังหวัดแพร์จึงส่งคำโต้แจ้งของนายวรยศ ฯ ผู้คัดค้าน
มาเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศัลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องขอให้พิจารณาในวันนี้เรื่องดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๙
ศัลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีมติให้รับเรื่องไว้พิจารณาในวันนี้ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ให้แจ้ง^๑
ปลัดกระทรวงยศธิรรม และศาลจังหวัดแพร์ทราม

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้รับหนังสือจากนายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องในคดีปักครอง แจ้งว่า นายวารยศ ฯ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ เสียชีวิตแล้ว ครั้นเมื่อสอบถามไปยังศาลจังหวัดแพร่ จึงได้รับแจ้งจากศาลจังหวัดแพร่ตามหนังสือที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๕ ว่า นายวารยศ ฯ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปักครองหมายเลขคำที่ ๔/๒๕๔๓ ถึงแก่ความตายเพราะ ประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ปรากฏรายละเอียดตามใบมรณบัตร สำนักทะเบียนอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

ได้พิจารณาตามคำร้องของผู้ร้องที่ยื่นต่อศาลจังหวัดแพร่ในคดีปักครองว่า ผู้คัดค้านที่ ๑๙ คนซึ่งรวมถึง นายวารยศ ฯ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยนิיחอบเพราะเหตุกราทำผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๘๒ ขอให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่ก่อนที่ศาลจังหวัดแพร่จะสั่งตามคำขอของผู้ร้อง ปรากฏว่า นายวารยศ ฯ ถึงแก่ความตาย ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแทนนายวารยศ ฯ ที่ถึงแก่ความตายอยู่แล้ว โดยศาลมิต้องมีคำสั่งใด ๆ อีก

นอกจากนี้การที่นายวารยศ ฯ มีคำโต้ແย়ংขอให้ศาลจังหวัดแพร่สั่งคำโต้ແয়ং ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยในประเด็นว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๘๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ซึ่งเกี่ยวกับการคัดค้านการเลือกตั้งต่อศาลชั้นต้น และการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลที่รับคำร้องตลอดจนการสั่งของศาล เมื่อรูปคดีจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ เพราะเหตุการเสียชีวิตของผู้ถูกคัดค้าน แม้จะวินิจฉัยคำโต้ແয়ংของผู้ถูกคัดค้านที่เสียชีวิตต่อไปว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ก็ไม่เกิดประโยชน์แก่การพิจารณาในวินิจฉัย เพราะจะต้องมีการเลือกตั้งซ่อมแทนสมาชิกผู้ถูกคัดค้านที่ถึงแก่ความตายอยู่แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงให้จำนวนคำร้องเรื่องนี้

พลโท จุล อดิเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ກໍານົດໝັ້ນຂອງ ນາຍປິරີ້າ ເລີມວັດທີ່ ຖຸລາກສາລັບຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ

ທີ່ ໩/າໍາ/າໍາ

ວັນທີ ៣០ ພຸດຍພາກມ ແກ້ໄຂ

ເຮື່ອງ ສາລັງຫວັດແພຣ່ສ່ງຄໍາໂຕແຢັ້ງຂອງຜູ້ຄັດຄ້ານທີ່ ៤ ນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊ່າງໆ ໄທ້ສາລັບຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ
ວິນິຈັ້ນວ່າ ພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨໨ ມາຕຣາ ៥៥
ແລ້ມາຕຣາ ៥៥ ຂັດໜີອແຢັ້ງຕ່ອງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນແໜ່ງຮາຊອານາຈັກໄກຍ ມາຕຣາ ໨໔໨៥

ສາລັງຫວັດແພຣ່ສ່ງຄໍາໂຕແຢັ້ງຂອງຜູ້ຄັດຄ້ານ (ນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊ່າງໆ) ໃນຄົດປົກຄອງໝາຍເລີບ
ດຳທີ່ ៥/າໍາ/າໍາ ໄທ້ສາລັບຮູ້ຮຽມນູ້ມູນີ້ວິນິຈັ້ນຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູນແໜ່ງຮາຊອານາຈັກໄກຍ ມາຕຣາ ໨໔໨៥
ວ່າ ພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨໨ ມາຕຣາ ៥៥ ແລ້ມາຕຣາ ៥៥
ຂັດກັບພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨៥ ມາຕຣາ ៦៥ ແລ້ມາຕຣາ ៧៥ ແລ້ໜັດຕ່ອງຮູ້ຮຽມນູ້ມູນ
ແໜ່ງຮາຊອານາຈັກໄກຍ ມາຕຣາ ໨໔໨៥ ຮົ່ວ່າໄໝ

ຂອເຖື່ອຈິງດາມກຳຮັ້ອງຄວາມວ່າ ກະທຽວນໍາທາດໄກຍ ໂດຍຜູ້ວ່າຮາຊການຈັງຫວັດແພຣ່ກຳຫັນໃໝ່
ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລເມືອງແພຣ່ ໃນວັນທີ ໨៥ ຊັນວາກມ ແກ້ໄຂ ແພນສາມາຊີກສາກເທັນາລ
ເດີມທີ່ກ່ຽວວາະ ຕ່ອມານາຍໂສົກຊ້າຍ ພັນນົມຫວັງ ກັບພວກ ຮວມສົບແປດຄນ ທີ່ເປັນຜູ້ສົມຄຣັບເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກ
ສາກເທັນາລເມືອງແພຣ່ໃຊ້ໜີວ່າ “ກລຸ່ມແພຣ່ກ້າວໜ້າ” ຍື່ນກຳຮັ້ອງຕ່ອສາລັງຫວັດແພຣ່ຕາມຄົດປົກຄອງ
ໝາຍເລີບດຳທີ່ ៥/າໍາ/າໍາ ວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊ່າງໆ ກັບຜູ້ສົມຄຣັບເລືອກຕັ້ງໃຊ້ໜີວ່າ “ກລຸ່ມເມືອງແພຣ່”
ຮ່ວມກັນກະທຳພິດຕ່ອງພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨໨ ມາຕຣາ ៦៥ (១)
ຂອໃທ້ສາລັງຫວັດແພຣ່ມີຄໍາສັ່ງວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊ່າງໆ ກັບພວກ ເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງໂດຍນິ້ນອນ
ຕາມພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨໨ ມາຕຣາ ៥៥ ແລ້ມີຄໍາສັ່ງ
ໃຫ້ເທັນາລເມືອງແພຣ່ຈັດໃໝ່ການເລືອກຕັ້ງໃໝ່

ນາຍບຸນູ້ຈຸນ ຂໍ້ມົງຄລ ກັບພວກ ຮວມທີ່ນີ້ຮ້ອຍແປດສົບທກຄນ ຍື່ນກຳຮັ້ອງກັດຄ້ານກຳຮັ້ອງຂອງ
ນາຍໂສົກຊ້າຍ ພັນນົມຫວັງ ກັບພວກ ທີ່ຂອໃທ້ສາລັມີຄໍາສັ່ງວ່າ ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລເມືອງແພຣ່
ໃນວັນທີ ໨៥ ຊັນວາກມ ແກ້ໄຂ ເປັນການເລືອກຕັ້ງທີ່ໄໝ່ຂອນ ພົກສອນກັນນັ້ນ ນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊ່າງໆ ຜູ້ຮັ້ອງ
ກັດຄ້ານທີ່ ៤ ທີ່ເປັນດຳຮັ້ອງຕ່າງໆແລ້ວ ບໍ່ໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງໂດຍນິ້ນອນ
ພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ການເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨໨ ມາຕຣາ ៥៥ ແລ້ມີຄໍາສັ່ງ
ທີ່ຜູ້ຮັ້ອງອ້າງວ່າບັດຕ່ອງພຣະຮາບໜູ້ມູນີ້ເທັນາລ ພຸຖທັກຮາຊ ໨໔໨៥ ມາຕຣາ ៧៥ ທີ່ເປັນນັ້ນ

และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๙๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโฉครชัย พนมวัญ กับพวก อ้างนั้นเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภากาลสิ้นสุด นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๔๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภากาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๙๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๔๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากาล พุทธศักราช ๒๔๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร์อการพิจารณาพิพากษาดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลมีรัฐธรรมนูญพิจารณาวินัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๙

นายโฉครชัย พนมวัญ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวารຍค์ โตดิลเกเวชซ์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ สรุปได้ว่า

ปัญหาแรก พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๔๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภากาลให้ออยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ที่บัญญัติถึงเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภากาลไว้ทั้งแปดอนุมาตรา เป็นกรณีที่สมาชิกสภากาลนั้นได้รับการเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ดิธรรมเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัติดังกล่าวได้จนครบสี่ปี หรือหากจะพ้นตำแหน่งในกรณีอื่นตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่อนุมาตรา ๒ ถึงอนุมาตรา ๘ ได้ ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากาล พุทธศักราช ๒๔๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ นั้น เป็นขั้นตอนการเลือกสรรสมาชิก ก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภากาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือ การได้มามีตำแหน่งหรือสมาชิกภาพของสมาชิกสภากาลนั้น ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย มีการทุจริตกันขั้นบทบัญญัติทั้งสองมาตรฐานี้ตัดตอนการที่สมาชิกสภากาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบเข้ามานั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ หรือเข้ามาระทำการมีความเสียหายต่อเทศบาลที่ตนได้รับเลือกตั้งเข้ามานั้น การที่ผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบมาแต่เดิมจึงไม่มีสิทธิใด ๆ ที่จะกล่าวอ้างว่า จะต้องได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภากาลจนครบสี่ปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๔๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ดังนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ดีหรือเย้งกันโดยประการทั้งปวงแต่กลับสอดคล้องต้องกัน ในอันจะอำนวยการปกครองท้องถิ่นในวิถีทางของระบบประชาธิปไตยอย่างดียิ่ง ให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ดิธรรม

ปัญหาที่ ๒ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕ วรรคท้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภាដื่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีภาระการดำเนินการตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภាដื่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวล้มละลาย” เพราะหากรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมจะได้รับความเสียหาย เพราะจะน้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า “ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบสี่ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนาرمณ์ของกฎหมายโดยประการทั้งปวง ซึ่งขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภាដื่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จากบทบัญญัติในวรรคดังกล่าว กลับเข้ารองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาราชบุรี ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง การได้มายังสมาชิกภาพโดยมิชอบให้หยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้สมาชิกภาพโดยมิชอบทำลายระบบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งท้องถิ่นต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดแต่ต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาราชบุรี ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร์เห็นว่าเป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวรวิศ โตรดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมขาวัญ กับพวกไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจดหมาย มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ขณะที่คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ปรากฏว่า นายโชคชัย พนมขาวัญ (ผู้ร้องในคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร์ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓) มีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรวิศ โตรดิลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร์ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมาศาลจังหวัดแพรเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ศาลจังหวัดแพร์ดำเนินการได้ส่วนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรวิศ โตรดิลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรวิศ โตรดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตายจริง โดยแบบสำเนาใบอนุบัตร และสำเนาทะเบียนบ้านเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ສາລວັດສະຫະນະພົມນູ້ມູນພິຈາລະນາແລ້ວເຫັນວ່າ ຄໍາຮ້ອງນີ້ ນາຍວຽກສ ໂຕດິລກເວັບໄຊ ເປັນຜູ້ຮ້ອງຕ່ອສາລ
ວັດສະຫະນະພົມນູ້ມູນ ແລະເນື່ອຜູ້ຮ້ອງຄື່ງແກ່ຄວາມຕາຍແລ້ວ ຈຶ່ງໄມ່ຈໍາເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາວິນິຈນີຍໍາຮ້ອງນີ້ຕ່ອໄປ
ດ້ວຍເຫດຜົດດັ່ງກ່າວບ້າງຕັນ ໃຫ້ຈໍາໜ່າຍຮ້ອງ

ນາຍປຣີ່ຈາ ເລີມວິທີ່

ຕຸລາກາຮ່າສາລວັດສະຫະນະພົມນູ້ມູນ

ກໍາວິນິຈນັຍຂອງ ນາຍພັນ ຈັນກຽມ ຕຸລາກາຮາລວິຊະຮຽມນູ້ມູ

ທີ່ ៣៧/ແກ້ໄຂ

ວັນທີ ០១ ພຸດຍການ ແກ້ໄຂ

ເຮື່ອງ ສາລັຈ້າວັດແພຣ່ສ່ງຄໍາໂຕແຢ້ງຂອງຜູ້ຄັດຄ້ານ (ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າ) ໃນຄົດປົກກອງ
ໝາຍເລຂດດຳທີ່ ៤/ແກ້ໄຂ ໄທ້ສາລວິຊະຮຽມນູ້ມູພິຈາລະນາວິຈນັຍຕາມຮັບຮຽມນູ້ມູ ມາຕາ ៦៥

ສາລັຈ້າວັດແພຣ່ສ່ງຄໍາໂຕແຢ້ງຂອງຜູ້ຄັດຄ້ານ (ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າ) ໃນຄົດປົກກອງໝາຍເລຂ
ດຳທີ່ ៤/ແກ້ໄຂ ໄທ້ສາລວິຊະຮຽມນູ້ມູພິຈາລະນາວິຈນັຍຕາມຮັບຮຽມນູ້ມູ ມາຕາ ២៦៥ ວ່າ ພຣະບານບຸນຍຸຕີ
ກາຮືບເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັບາລ ພຸຖທີກຣາະ ២៥៥២ ມາຕາ ៥៥ ແລະມາຕາ ៥៥ ບັດກັບພຣະບານ
ບຸນຍຸຕີເທັບາລ ພຸຖທີກຣາະ ២៥៥៦ ມາຕາ ៦ ແລະມາຕາ ១៥ ແລະບັດກັບຮັບຮຽມນູ້ມູ ມາຕາ ២៥៥
ຫຼື້ອ່ານື່

ຂ້ອເທົ່າຈິງຕາມຄໍາຮັ້ອງສຽງໄດ້ວ່າ

១. ກະທຽວມາດໄທ ໂດຍຜູ້ວ່າຮາຊົກຈານຸບກຍາ ດັ່ງນີ້ໄດ້ຮັບຮຽມນູ້ມູ ເພື່ອປົງປັດທີ່ແລະບັນດາງຕາມກຸ່ມ່າຍ
ແກນສາມາຊີກເດີມທີ່ກ່ຽວຂ້າວ

២. ນາຍໂສຄ້າຍ ພົມບັນຍຸ ກັບພວກ ຮວມສົນແປດຄນ ຜົ່ງເປັນຜູ້ສັນກັບຮັບເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາ
ເທັບາລເມື່ອແພຣ່ ໂດຍສັນກັບຮັບເລືອກຕັ້ງເປັນກຸ່ມ່າຍ ໃຊ້ຂໍ້ວ່າ “ກຸ່ມ່າຍແພຣ່ກ້າວໜ້າ” ໂດຍກຸ່ມ່າຍນີ້ມີ
ເພີຍງານໂສຄ້າຍ ພົມບັນຍຸ ໄດ້ຮັບເລືອກຕັ້ງໃນກາຮືບເລືອກຕັ້ງດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຢືນຄໍາຮັ້ອງຕ່ອງສາລັຈ້າວັດແພຣ່ເປັນ
ຄົດປົກກອງໝາຍເລຂດຳທີ່ ៤/ແກ້ໄຂ ວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າ ກັບຜູ້ສັນກັບຮັບເລືອກຕັ້ງຜົ່ງໃຊ້ຂໍ້ວ່າ
“ກຸ່ມ່າຍເມື່ອແພຣ່” ລ່ວມກັນກະທຳຜິດຕ່ອງພຣະບານບຸນຍຸຕີກາຮືບເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັບາລ ພຸຖທີກຣາະ ២៥៥២
ມາຕາ ៦៥ (១) ຂອໃຫ້ສາລັຈ້າວັດແພຣ່ມີຄໍາສັ່ງວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າ ເລັກ ເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບກາຮືບເລືອກຕັ້ງ
ໂດຍມີຂອບ ຕາມພຣະບານບຸນຍຸຕີກາຮືບເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັບາລ ພຸຖທີກຣາະ ២៥៥២ ມາຕາ ៥៥
ແລະມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ເທັບາລເມື່ອແພຣ່ຈັດໃໝ່ກາຮືບເລືອກຕັ້ງໃໝ່

៣. ນາຍບຸນຍຸຈານ ຂໍຢັນກົດ ກັບພວກ ຮວມໜຶ່ງຮ້ອຍແປດສົນທັກຄນ ຍື່ນຄໍາຮັ້ອງຄັດຄ້ານຄໍາຮັ້ອງຂອງ
ນາຍໂສຄ້າຍ ພົມບັນຍຸ ກັບພວກ ທີ່ຂອໃຫ້ສາລັຈ້າວັດແພຣ່ມີຄໍາສັ່ງວ່າ ກາຮືບເລືອກຕັ້ງສາມາຊີກສາກເທັບາລເມື່ອແພຣ່
ໃນວັນທີ່ ២៥ ຫັນວາຄມ ແກ້ໄຂ ເປັນກາຮືບເລືອກຕັ້ງທີ່ໄມ່ຂອບ ພຣົມກັນນັ້ນ ນາຍວຽກ ໂຕດີລິກເວົ່າ ຜູ້ຮ່ອງຄັດຄ້ານທີ່ ៤៥
ຜົ່ງດຳຮັ້ງຕໍ່ແກ່ນໆ ເປັນນາຍກເທັບາລເມື່ອແພຣ່ໃນຊຸດປ້າຈຸບັນ ຍື່ນຄໍາຮັ້ອງຄັດຄ້ານ ຕອນໜຶ່ງອ້າງວ່າ

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมานั้นใช้กฎหมาย แล้วขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโฉชัย พนมวัณ กับพวก อาศัยอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล สิ้นสุดนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๕ และทำให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ซึ่งอาศัย อ้างอิงในการยื่นคำร้อง จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่อาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ รอการพิจารณาพิพากษาด้วยชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจังหวัด

๔. นายโฉชัย พนมวัณ กับพวก รวมลิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวรยศ โตติดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ สรุปได้ว่า

๔.๑ พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลให้ออยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี และมาตรา ๑๕ ที่บัญญัติถึงเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ทั้งหมดอนุมาตราเป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับ การเลือกตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย คือได้รับสมาชิกภาพจากการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น ถึงจะมีสิทธิ์ดำรงสมาชิกภาพตามบทบัญญัติดังกล่าวได้จนครบสี่ปี หรือหากจะพ้นจากตำแหน่งใน กรณีอื่นตามมาตรา ๑๕ ตั้งแต่อนุมาตรา ๒ ถึงอนุมาตรา ๘ ได้ ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ นั้น เป็นขั้นตอนเลือกสรรสมาชิกสภา ก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ เป็นกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้น คือ การได้มาซึ่งตำแหน่งหรือสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลนั้น ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายมีการทุจริต กันขึ้น บทบัญญัติทั้งสองมาตราเนี้ยคัดค่อนการที่สมาชิกสภาเทศบาลบางคนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ เข้ามานั้นไม่ให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ หรือเข้ามาระทำการมีอำนาจหน้าที่ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับ ได้ต้องได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลจนครบสี่ปี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ดังนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองดังกล่าวข้างต้น จึงไม่ขัดหรือแย้งกับ โดยประการทั้งปวงแต่กลับสอดคล้องด้วยกัน ในอันจะอำนวยการปกครองท้องถิ่นในวิถีทางของระบบ ประชาธิปไตยอย่างดีเยี่ยม ให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

๔.๒ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคห้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาพห้องถิน คณะผู้บริหารห้องถิน หรือผู้บริหารห้องถิน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น เห็นว่ารัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาพห้องถินหรือผู้บริหารห้องถินที่มีมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น ไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละสี่ปี เพราะหากรัฐธรรมนูญรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มามาโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองห้องถินและประเทศชาติโดยรวมจะได้รับความเสียหาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบสี่ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งในขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาพห้องถิน คณะผู้บริหารห้องถินและผู้บริหารห้องถิน ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” จากบทบัญญัติในวรรคดังกล่าว กลับเข้ารองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาพบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง การได้มามาซึ่งสมาชิกภาพโดยชอบให้หยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้สมาชิกภาพโดยมิชอบทำลายระบบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งห้องถินต่อไป และให้อำนาจศาลสั่งให้เด็ดขาดไปแต่ต้น ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาพบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

๕. ศาลจังหวัดแพร์ไดพิเคราะห์คำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องที่คัดค้านแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวารຍศ ໂຕດิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายໂโชคชัย พนมขวัญ กับพวง ไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาคำร้องนี้แล้ว เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดแพร์ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๗

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมขวัญ (ผู้ร้องในคดีปักครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขคำพิพากษาที่ ๔/๒๕๔๓) มีหนังสือมายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรยศ โടดิลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ ดำเนินการไตร่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมา ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดแพร่ มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๕ แจ้งว่า ศาลจังหวัดแพร่ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรยศ โടดิลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรยศ โടดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตายจริง และแนบสำเนาใบมรณบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น เมื่อนายวรยศ โടดิลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ถึงแก่ความตายแล้ว จึงไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคำร้อง

นายผัน จันทรบาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สรวงสุน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๖๘

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘
ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลจังหวัดแพร์ส่งคำโต้ยังของนายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปักกรองหมายเลขดำเนินคดีที่ ๔/๒๕๖๓ ระหว่าง นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๙ คน ผู้ร้อง นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๙๖ คน ผู้คัดค้าน เรื่อง คัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๕๗ และ มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ขัดต่อบทบัญญัติ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับเรื่องดังกล่าวไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ ต่อมานายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ว่า นายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ได้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ตามสำเนาใบมรณบัตรของนายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญได้ขอให้ศาลจังหวัดแพร์ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าว ศาลจังหวัดแพร์ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ แจ้งว่า นายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ได้ถึงแก่ความตายจริงตามสำเนา ใบมรณบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านของนายวารຍศ โตดิลกเวชช์

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งให้รับเรื่องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ แต่ยังไม่ได้พิจารณาว่า เป็นกรณีตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ หรือไม่ เมื่อนายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องเสียชีวิตแล้ว ถือได้ว่าไม่มีผู้ร้องตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ จึงเห็นสมควรให้สั่งจำหน่ายคำร้องของผู้ร้อง อาศัยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้สั่งจำหน่ายคำร้อง

นายมงคล สรวงสุน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๖๘

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง กระทรวงยุติธรรมส่งคำให้แย้งของนายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปกของ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ของศาลจังหวัดแพร ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย ตาม มาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ว่า พระราชนบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

กระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือที่ ยช ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ ส่งคำให้แย้ง ของนายวารຍศ โตดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ในคดีปกของหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ของศาลจังหวัดแพร ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ว่า พระราชนบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่ โดยที่แจงว่า ในคดีปกของศาลจังหวัดแพรดังกล่าว ระหว่าง นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๙ คน ผู้ร้อง นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๙ คน ผู้คัดค้าน เรื่อง คัดค้านการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร ผู้คัดค้านที่ ๑๕ トイ้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ศาลจะใช้มังคบแก่คดีนี้ต้องด้วยบทบัญญัติตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ และยังไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว ในการนี้ศาลจังหวัดแพรขอให้กระทรวง ยุติธรรมส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย

เรื่องเดิมมีอยู่ว่า ใน การเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗ ที่ผ่านมาตนนี้ นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวกสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มเดียวกันใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร เป็นคดีปกของหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ว่า นายวารຍศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร” ร่วมกันกระทำการผิดต่อ พระราชนบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๖๙ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร มีคำสั่งว่า นายวารຍศ โตดิลกเวชช์ กับพวก เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชนบัญญัติ การเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร

จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ต่อมา นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวກ รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ซึ่งมีนายวรยศ โടดิลกเวชช์ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร เป็นผู้รองคัดค้านคนที่ ๑๕ รวมอยู่ด้วย ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมวัน กับพวก ดังกล่าว

ในคำร้องคัดค้านของนายวรยศ โtodilokwech ซึ่งเป็นผู้คัดค้านในคดีปักครองดังกล่าว ระบุว่า “คดีนี้ผู้คัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้องทั้งสิบแปดคนตอนหนึ่งอ้างว่า บทบัญญัติตามตรา ๕๗, ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมานั้นกับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดวาระ ๔ ปี ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๙๕ ของรัฐธรรมนูญ กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติตามตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๕๖ และมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติตามตรา ๕๗, ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ที่ผู้ร้องอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้องคดีนี้ จึงใช้บังคับมิได้นั้น

“....ข้อвинิจฉัยว่า บทบัญญัติของกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ อันจะเป็นผลให้บทบัญญัติของกฎหมายนั้นใช้บังคับได้หรือไม่ได้อย่างไร เป็นอำนาจในการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และกรณีในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของกฎหมายดังที่ผู้คัดค้านได้กราเรียนมาข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญ ยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยไว้...”

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมวัน (ผู้ร้องในคดีปักครอง) ได้มีหนังสือแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายวรยศ โtodilokwech (ผู้ร้องในคดีของศาลรัฐธรรมนูญ) ถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพรดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว ต่อมาศาลจังหวัดแพรก็ได้มีหนังสือที่ ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๕ กราเรียนประธานศาลรัฐธรรมนูญว่า ศาลจังหวัดแพรได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรยศ โtodilokwech แล้ว ได้ความว่า นายวรยศ โtodilokwech ถึงแก่ความตายจริง โดยได้แนบสำเนาใบรายงานและสำเนาทะเบียนบ้านเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วย

ຄໍາວິນິຈນັຍ

ເມື່ອຂ້ອເຖິງຈິງປະກຸບຫຼັດວ່າ ນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊື່ ທີ່ເປັນຜູ້ຮອງໃນຄົດຂອງສາລະວັດທະນະມູນມູນ
ເພີ່ມຜູ້ເດີຍວິນຈຳນວນຜູ້ຄັດກ້ານໃນຄົດປົກກອງທັງໝາດ ១៩៦ ດາວໂຫຼວດ ໄດ້ຄື່ນແກ່ຄວາມຕາຍແລ້ວ ຈຶ່ງເຫັນວ່າ
ໄຟເປັນປະໂຍ້ຍັນທີ່ສາລະວັດທະນະມູນມູນຈະດຳເນີນການພິຈາລາຍາວິນິຈນັຍຄຳໂດຍແຢ້ງຂອງນາຍວຽກ ໂຕດິລິກເວັບຊື່
ອີກຕ່ອໄປ ດ້ວຍເຫດຸນີ້ ສາລະວັດທະນະມູນມູນຈຶ່ງຂອບທີ່ຈະຈໍາໜ່າຍຄໍາຮ້ອງນີ້ເສີຍ

ນາຍສຸຈິນດາ ຍົງສຸນທະ

ຕຸລາການສາລະວັດທະນະມູນມູນ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๖๘

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง บทบัญญัติตามตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคสอง และวรรคห้า หรือไม่

ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำร้องของนายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นผู้คัดค้านในคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๖๓ ของศาลจังหวัดแพร่ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริง พึงได้ว่ากระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานเทศบาล ตามกฎหมายแทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ

นายโชคชัย พนมวัน ภัพวุฒิ รวม ๑๙ คน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ โดยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกันใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่ เป็นคดีปกครองของศาลจังหวัดแพร่ หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๖๓ ว่า นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร่” ได้ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่มีคำสั่งว่า นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ กับพวก เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร์จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๙ คน ผู้คัดค้าน ได้ยื่นคำร้องคัดค้านว่าการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ เป็นการเลือกตั้งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พร้อมกันนั้น นายวิรยศ โตดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรี เทศบาลเมืองแพร่ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้องทั้ง ๑๙ คน โดยอ้างว่าบทบัญญัติตามตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ที่ผู้ร้องทั้ง ๑๙ คนอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง นั้น ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมานั้นกับใช้ภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติ

ที่ผู้ร้องทั้ง ๑๙ คนอาศัยเป็นบทอ้างอิงนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภากเทศบาลสิ้นสุดลง นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลพุทธศักราช ๒๕๔๖ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภากเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบกำหนดดาวรະ ๔ ปี ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ กรณีจึงต้องด้วยบทบัญญัติตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ และมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ที่ผู้ร้องทั้ง ๑๙ คนอาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง จึงใช้บังคับมีได้

นายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ร้องในคดีปักครอง หมายเลขดำเนินการ ๔/๒๕๔๓ ของศาลจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นผู้สมัครใน “กลุ่มแพร์ก้าวหน้า” ได้ยื่นหนังสือแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้ร้องในคดีนี้ ได้ถึงแก่ความตายแล้ว โดยได้ส่งใบรณบัตรของนายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ซึ่งออกโดยสำนักทะเบียนอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ระบุว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๓

ศาลรัฐธรรมนูญขอให้ศาลจังหวัดแพร่สอบถามข้อเท็จจริงว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้ร้องยังมีชีวิตอยู่หรือไม่

ศาลจังหวัดแพร่มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้ร้อง ถึงแก่ความตายจริง

เมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตาย เช่นนี้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยคำร้องของผู้ร้องอีก ให้จำหน่ายคำร้อง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๔๔

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร์ส่งคำตัดสินของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โടดิลกเวชช์) ในคดีป ก รอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้ส่ง เรื่อง ส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ที่ ยช ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามคำร้องของนายวรยศ โടดิลกเวชช์ (ผู้คัดค้านที่ ๑๕) โดยร้องต่อศาลจังหวัดแพร์ว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๙๐ มาตรา ๒๙๕ และขอให้ศาลจังหวัดแพร์ ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ตามคำร้องสรุปได้ว่า นายโชคชัย พนมวัณ ภักดี รวม ๑๙ คน เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์ โดยใช้ชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มแพร์ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร์ว่า นายวรยศ โടดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร์” ได้ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๖๔ (๑) และขอให้ศาลจังหวัดแพร์มีคำสั่งว่า นายวรยศ โടดิลกเวชช์ เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๕๗ แต่ไม่ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๕๙ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร์จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก ๑๙๖ คน ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมวัณ พร้อมกันนั้น นายวรยศ โടดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพร์ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดแพร์ว่า บทบัญญัติตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๙๒ ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ หรือไม่ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล สิ้นสุดออกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๕ ทำให้ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๓ ประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มีผลทำให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดแพร์ส่งความเห็นของผู้คัดค้านไปยังศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เพื่อขอให้พิจารณาในวินัย

นายโชคชัย พนมขวัญ กับพวก รวม ๑๙ คน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวิรยศ โടดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ความว่า

ประเด็นแรก พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และมาตรา ๑๗ ซึ่งได้บัญญัติถึงเงื่อนไขในการพ้นจากตำแหน่ง และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้แล้วนั้น เป็นกรณีที่สมาชิกสภาเทศบาลนั้นได้รับการเลือกตั้งมาโดยชอบด้วยกฎหมาย คือมาจากการได้รับการเลือกตั้งที่สุจริตบริสุทธิ์ยุติธรรมเท่านั้น จึงจะมีสิทธิ์ดำรงตำแหน่งและมีสมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้ได้จนครบสี่ปี ส่วนพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ นั้น เป็นขั้นตอนการเลือกสรรสماชิกสภาเทศบาลก่อนที่จะได้สมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาเทศบาลโดยสมบูรณ์ คือถ้ามีการได้มาซึ่งตำแหน่งหรือสมาชิกภาพโดยมิชอบหรือมีการทุจริตกัน บทบัญญัติมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ดังกล่าว เป็นการใช้สิทธิ์ต่อศาลยุติธรรม เพื่อให้ตรวจสอบสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมิได้รับเลือกตั้งโดยชอบให้เข้ามามีตำแหน่งหน้าที่ในสภาเทศบาล ดังนั้น การที่ผู้ได้รับเลือกตั้งมาโดยมิชอบดังแต่ต้น จึงไม่มีสิทธิ์ใด ๆ ที่จะอ้างบทบัญญัติในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ตนได้ ขณะนั้น พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ขัดแย้งกันแต่กลับมีผลทำให้การเลือกตั้งมีความบริสุทธิ์ยุติธรรมมากยิ่งขึ้นตามวิถีทางของระบบประชาธิปไตย

ส่วนประเด็นที่สอง ซึ่งผู้คัดค้านมีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคท้า ที่กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนั้น รัฐธรรมนูญรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด ที่กำหนดว่า คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคเจ็ด ดังกล่าว เป็นการรองรับและเป็นหลักประกันให้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ โดยให้ศาลยุติธรรมเป็นผู้ตรวจสอบว่าสมาชิกสภาเทศบาล ผู้ได้ได้รับ

การเลือกตั้งมาโดยมิชอบ และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้เป็นที่สุด ดังนั้น พระราชนูญติดการเลือกตั้งสมาชิกสถาบันฯ ที่ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสถาบันฯ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

พิจารณาแล้ว เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดแพร่ส่งเรื่องมาของศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาในวินิจฉัย จึงรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการต่อไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๔๑ ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญนั้น นายโชคชัย พนมขวัญ ผู้ยื่นคำร้องคัดค้านมีหนังสือมาของศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรวิทย์ โอดิลกเวชช์ ซึ่งเป็นผู้ร้องได้ถึงแก่ความตายแล้ว และศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ศาลจังหวัดแพร่ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง และมีหนังสือตอบกลับมาจากศาลจังหวัดแพร่ที่ศย ๓๐๕.๐๐๕/๒๐๐๒ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๕ แจ้งว่า นายวรวิทย์ โอดิลกเวชช์ ได้ถึงแก่ความตายจริง และแนบสำเนาใบอนุญาตของนายวรวิทย์ฯ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น ตามคำร้องดังกล่าวจึงไม่จำต้องพิจารณาในวินิจฉัยต่อไป เพราะผู้ร้องได้ถึงแก่ความตายแล้ว จึงวินิจฉัยให้จำหน่ายคำร้อง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. ออมร รักษาสัตย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๖๕

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร์ส่งคำตัดสินของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตรดิลกเวชช์) ในคดีปีกของหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๖๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า บทบัญญัติตามตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ ขัดกับบทบัญญัติตามตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ และขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ข้อเท็จจริง

ตามคำร้องสรุปได้ว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร์กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร์แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๒ ต่อมานายโชคชัย พนมวัณ กับพวงรวมสิบแปดคน ซึ่งสมัครรับเลือกตั้งเป็นกลุ่มเดียวกันใช้ชื่อว่า “กลุ่มแพร์ก้าวหน้า” โดยกลุ่มนี้มีนายโชคชัย พนมวัณ ได้รับเลือกตั้งเพียงคนเดียว ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร์เป็นคดีปีกของหมายเลขดำที่ ๔/๒๕๖๓ ว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้งกลุ่มนี้ใช้ชื่อว่า “กลุ่มเมืองแพร์” ร่วมกันกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร์มีคำสั่งว่า “กลุ่มเมืองแพร์” ของนายวรยศ โตรดิลกเวชช์ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร์จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมวัณ กับพวก พร้อมกันนั้น นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำเนินการด้วยความไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้อง ขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๗ ซึ่งออกมานั้นใช้ภาษาหลังและขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ทั้งนี้ เนื่องจากบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมวัณ กับพวก อาศัยอ้างอิงนั้นเป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดต่างจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๖ มาตรา ๑๗ และทำให้

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาพบาลีนสุดลงก่อนครบวาระสี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาพบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ซึ่งอาศัยอ้างอิงในการยื่นคำร้องนี้ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้านจึงขอให้ศาลจังหวัดแพร์อการพิจารณาพิพากษากดีไว้ชี้คราวและส่งความเห็นของผู้คัดค้านตามทางการไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลมีรัฐธรรมนูญพิจารณาในจันยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

นายโชคชัย พนมวัน กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวิรยศ โടดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ อีกครั้งหนึ่ง

ศาลจังหวัดแพร์ได้พิเคราะห์คำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๕ แล้ว เห็นว่าข้อโต้แย้งที่ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านทั้งหมด คำร้องของนายวิรยศ โtodilokwech ผู้คัดค้านที่ ๑๕ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมวัน กับพวก ไปยังกระทรวงยุติธรรมเพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจันย ตามมาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ปรากฏว่าในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เริ่มลงมือพิจารณานั้น นายวิรยศ โtodilokwech ถึงแก่ความตาย จึงเห็นว่าเมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตายแล้ว ย่อมไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาในจันยคำร้องนี้ต่อไป จึงเห็นสมควรจำหน่ายคำร้องดังกล่าว

ศาสตราจารย์ ดร. ออมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๔๔

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง การวินิจฉัยว่า พระราชนูญติดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ หรือไม่

ศาลจังหวัดแพร (โดยกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้นำส่ง) ได้ส่งความเห็นของคู่ความในคดีปักกรองหมายเลขคำที่ ๔/๒๕๔๓ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมา;yังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย * ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มีว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพรแทนสมาชิกสภาเทศบาลชุดเดิมที่ครบวาระ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า ผู้สมัครใน “กลุ่มแพร ก้าวหน้า” ได้รับเลือกตั้งเพียงคนเดียวคือ นายโชคชัย พนมขวัญ ส่วนผู้สมัครใน “กลุ่มเมืองแพร” ซึ่งนำโดย นายวรยศ โടดิลกเวช ได้รับเลือกตั้ง ๑ คน

นายโชคชัย พนมขวัญ ที่ ๑ กับพวก รวม ๑๙ คน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมืองแพร “กลุ่มแพร ก้าวหน้า” ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๓ ต่อศาลจังหวัดแพรเป็น คดีปักกรอง หมายเลขคำที่ ๔/๒๕๔๓ โดยร้องว่า นายวรยศ โtodิลกเวช กับพวกใน “กลุ่มเมืองแพร” ได้ร่วมกันกระทำทุจริตผิดต่อพระราชบัญญติดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๖๔ (๑) จึงเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งโดยมิชอบตามพระราชบัญญติดังกล่าว มาตรา ๕๗ ขอให้ศาลมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพรจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวม ๑๙ คน ได้ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ศาลมีคำสั่งว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นการเลือกตั้งที่ไม่ชอบและ นายวรยศ โtodิลกเวช ผู้คัดค้านที่ ๑๙ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองแพร ในขณะนั้น ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๓ คัดค้านคำร้องของผู้ร้องโดยอ้างว่า บทบัญญติ

* ส่วนมาตามหนังสือ ที่ ยช ๐๒๐๑/๐๖๒๐๕ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๓

ມາຕຣາ ៥៣ ແລະ ມາຕຣາ ៥៥ ແຫ່ງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິກາຣເລື່ອກຕັ້ງສາມາຊີກສປາເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥
ທີ່ຜູ້ຮ່ວມອາຄີຍເປັນທອງອີງໃນກາຣຍື່ນຄໍາຮ່ວມ ຂັດຕ່ອພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥
ມາຕຣາ ១៩ ຜຶ້ງອອກມາບັນກັບໃໝ່ກ່າຍຫລັງແລະ ບັດຕ່ອຮູ້ຮຽມນູ້ມູ ມາຕຣາ ២៥៥ ເນື່ອງຈານທບ້ານູ້ຢູ່ຕິ
ທັ້ງສອງມາຕຣາດັ່ງກ່າວ ເປັນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິທີ່ມີຜລທຳໃຫ້ສາມາຊີກພຂອງສາມາຊີກສປາເທດບາລສິ້ນສຸດລົງນອກເໜືອ
ຈາກທີ່ກໍາທັນດໄວ້ໃນກູ້ໝາຍ ຄື່ອ ມາຕຣາ ១៩ ແຫ່ງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥ ແລະ
ທຳໃຫ້ສາມາຊີກພຂອງສາມາຊີກເທດບາລສິ້ນສຸດລົງກ່ອນຄຽບກໍາທັນດວລະ ៥ ປີ ຕາມທີ່ກໍາທັນດໄວ້ໃນຮູ້ຮຽມນູ້ມູ
ມາຕຣາ ២៥៥ ກຣົນຈຶ່ງຕົ້ນດ້ວຍນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິມາຕຣາ ៣ ແຫ່ງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥
ແລະ ມາຕຣາ ៦ ຂອງຮູ້ຮຽມນູ້ມູ ນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິມາຕຣາ ៥៣ ແລະ ມາຕຣາ ៥៥ ແຫ່ງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິກາຣເລື່ອກຕັ້ງ
ສາມາຊີກສປາເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥ ທີ່ຜູ້ຮ່ວມອາຄີຍເປັນທອງອີງອີງໃນກາຣຍື່ນຄໍາຮ່ວມຈຶ່ງໃຫ້ບັນກັບມີໄດ້
ຈຶ່ງຂອໃຫ້ຄາລຈັງຫວັດແພ່ຮ່ວມການພິຈາລະນາພິພາກຢາຄດືນ໌ໄວ້ໜ້າກວາ ແລະ ສ່ງຄວາມເຫັນຂອງຜູ້ຮ່ວມກັດຄ້ານ
ຕາມທາງກາຣໄປຢ່າງຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ມູ ເພື່ອຂອໃຫ້ຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ມູພິຈາລະນາວິນິຈັຍຕາມມາຕຣາ ២៦៥ ຂອງຮູ້ຮຽມນູ້ມູ

ຕ່ອມາ ໃນວັນທີ ៧ ກຸມພາພັນທີ ២៥៥៣ ຜູ້ຮ່ວມທັ້ງ ១៩ ຄນ ໄດ້ຍື່ນຄໍາຄັດຄ້ານຄໍາຮ່ວມຂອງ
ຜູ້ຄັດຄ້ານທີ່ ១៥ ມີໄຄວາມ ດັ່ງນີ້

(១) ມາຕຣາ ១៦ ຂອງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥ ທີ່ບ້ານູ້ຢູ່ໃຫ້ສາມາຊີກ
ສປາເທດບາລອູ່ໃນຕໍາແໜ່ງໄດ້ກວາລະ ៥ ປີ ແລະ ມາຕຣາ ១៩ ທີ່ກໍາທັນດເງື່ອນໄກພັນຈາກຕໍາແໜ່ງ
ແລະ ສາມາຊີກພຂອງສາມາຊີກສປາເທດບາລໄວ້ ៥ ອນຸມາຕຣາ ເປັນກຣົນທີ່ສາມາຊີກສປາເທດບາລທີ່ໄດ້ຮັບ¹
ເລື່ອກຕັ້ງເຂົ້າມານັ້ນໄດ້ຮັບການເລື່ອກຕັ້ງໂດຍຂອບດ້ວຍກູ້ໝາຍ ຄື່ອໄດ້ຮັບສາມາຊີກພຈາກກາຣເລື່ອກຕັ້ງທີ່
ສຸງວິດວິສຸກທີ່ຢູ່ຕິຮຽມເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງຈະມີສີທີ່ດຳຮັງສາມາຊີກພຕາມນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິດັ່ງກ່າວໄດ້ຈັນຄຽນ ៥ ປີ ທີ່
ອາຈພັນຈາກຕໍາແໜ່ງໃນກຣົນເອີ່ນຕາມນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິມາຕຣາ ១៩ ຕັ້ງແຕ່ອນຸມາຕຣາ ២ ຄື່ອນຸມາຕຣາ ៥
ສ່ວນນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິມາຕຣາ ៥៣ ແລະ ៥៥ ແຫ່ງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິກາຣເລື່ອກຕັ້ງສາມາຊີກສປາເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ
២៥៤៥ ນັ້ນ ເປັນຂັ້ນຕອນເລື່ອກສຣສມາຊີກກ່ອນທີ່ຈະມີສາມາຊີກພເປັນສາມາຊີກສປາເທດບາລໂດຍສມນູຮົນ
ເປັນກຣົນທີ່ມີຄວາມພິດປົກຕິເກີດຂຶ້ນ ຄື່ອ ກາຣໄດ້ນາໜຶ່ງຕໍາແໜ່ງຫຼືສາມາຊີກພຂອງສາມາຊີກສປາເທດບາລ
ນັ້ນໄດ້ມາໂດຍມີຂອບດ້ວຍກູ້ໝາຍ ມີກາຣຖຸຈິຕິເກີດຂຶ້ນ ຜຶ້ງນທບ້ານູ້ຢູ່ຕິທັ້ງສອງມາຕຣານີ້ ເປັນທັດຕອນກາຣທີ່
ສາມາຊີກສປາເທດບາລບາງຄນທີ່ໄດ້ຮັບການເລື່ອກຕັ້ງນາໂດຍມີຂອບນັ້ນໄໝໄຫ້ເຂົ້າມາມີຕໍາແໜ່ງໜ້າທີ່ຫຼືເຂົ້າມາ
ກຣະທໍາຄວາມເລື່ຍໝາຍຕ່ອງເທດບາລທີ່ຕົນໄດ້ຮັບເລື່ອເຂົ້າມາ ເພຣະນະນັ້ນຜູ້ໄດ້ຮັບເລື່ອກຕັ້ງໂດຍມີຂອບນາແຕ່ຕົນ
ຈຶ່ງໄມ້ມີສີທີ່ໄດ້ຈະກ່າວ່າຈະຕ້ອງມີສາມາຊີກພເປັນສາມາຊີກສປາເທດບາລຈັນຄຽນ ៥ ປີ ຕາມມາຕຣາ ១៦
ແລະ ມາຕຣາ ១៩ ແຫ່ງພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິເທດບາລ ພຸຖທັກຣາຊ ២៥៤៥ ແຕ່ອຍ່າງໄດ້ ດັ່ງນັ້ນນທກູ້ໝາຍຂອງ
ພຣະຣາຊບ້ານູ້ຢູ່ຕິທັ້ງສອງດັ່ງກ່າວ່າຈະຕົນຈຶ່ງໄມ້ມີກາຣຂັດຫຼືແຢັ້ງກັນໂດຍປະກາທັງປົງ ແຕ່ກັບສອດຄລົ້ອງ

ต้องกันในอันจะอำนวยการปกครองท้องถิ่นในวิถีทางของระบบประชาธิปไตยอย่างดีเยี่ยมและให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

(๒) ผู้ร้องทั้ง ๑๙ คนเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ วรรคท้า ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี” นั้น บทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญให้การรับรองสมาชิกภาพของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มีมาโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น บทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญไม่ได้รับรองสมาชิกภาพของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบให้อยู่ในตำแหน่งได้ถึงคราวละ ๔ ปี แต่อย่างใด เพราะหากรัฐธรรมนูญไปรับรองสิทธิหรือสมาชิกภาพที่ได้มามิชอบด้วยกฎหมายแล้ว การปกครองท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวมคงจะได้รับความเสียหาย เพราะฉะนั้นการที่ผู้คัดค้านที่ ๑๙ กล่าวอ้างว่า ได้รับเลือกตั้งมาแล้ว จะต้องอยู่ในตำแหน่งจนครบ ๔ ปีนั้น จึงไม่น่าจะต้องด้วยเจตนาณัขของกฎหมายโดยประการทั้งปวง ซึ่งในขณะเดียวกันบทบัญญัติตามมาตรา ๒๘๕ วรรค ๓ ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติว่า “คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” บทบัญญัติในวรรคดังกล่าว ได้รองรับและเป็นหลักประกันมาตรา ๕๗ และ ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ ไว้เพื่อตัดตอนการเลือกตั้ง และให้การได้มามีสิทธิ์สมาชิกภาพโดยมิชอบหยุดตั้งแต่ต้น ไม่ให้ผู้ที่ได้รับสมาชิกภาพโดยมิชอบไปทำลายระบบการปกครอง ทำลายประโยชน์แห่งท้องถิ่นต่อไป และให้จำนวนศาลสั่งให้เต็ดขาดไปแต่ต้น ดังนั้น บทบัญญัติตามมาตรา ๕๗ และ ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๕ แต่อย่างใด

ศาลจังหวัดแพร ได้พิเคราะห์คำร้องของนายวิรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๙ และคำร้องคัดค้านของนายโชคชัย พนมวัณ กับพวก ที่คัดค้านคำร้องของนายวิรยศ โตรดิลกเวชช์ แล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๙ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติที่ผู้คัดค้านโต้แย้ง จึงมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องของผู้คัดค้านที่ ๑๙ และคำร้องคัดค้านของผู้ร้องพร้อมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังกระทรวงยุติธรรม เพื่อดำเนินการส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาвинิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ในเบื้องต้นจะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บันทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบันทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบันทบัญญัติ มาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบันทบัญญัตินั้น ให้ศาลออกการพิจารณา พิพากษากดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” มาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย บทบัญญัติใด ของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๖ จะเห็นได้ว่า การเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บันทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยบังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่

(๒) ศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยมาตรา ๖ คือ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบันทบัญญัตินั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การส่งความเห็นของคู่ความต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ดังกล่าวข้างต้น เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง กล่าวคือ เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บันทบัญญัติของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ บังคับแก่คดีดังกล่าว และคู่ความโต้แย้งว่าบันทบัญญัติ แห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับ บทบัญญัตินั้น ดังนั้น เรื่องดังกล่าวจึงอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะพิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายโชคชัย พนมวัน ผู้รองในคดีปกของดังกล่าว ได้มีหนังสือ^{*} มายังศาลรัฐธรรมนูญแจ้งว่า นายวรวิศ โตติลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจังหวัดแพรจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ได้ถึงแก่ความตายแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลจังหวัดแพรได้ส่วนข้อเท็จจริงและศาลจังหวัดแพร ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕ แจ้งศาลรัฐธรรมนูญว่า ได้ดำเนินการให้ส่วนข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการเสียชีวิตของนายวรวิศ โตติลกเวชช์ แล้ว ได้ความว่า นายวรวิศ โตติลกเวชช์ ตายจริง โดยส่งสำเนาใบมรณบัตรและสำเนาทะเบียนบ้านมาด้วย

* แจ้งตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

ພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ເມື່ອນາຍວະຍສ ໂຕດິລາເວໜ້ວ ຜູ້ຄັດຄ້ານທີ່ ១៥ ທີ່ຈຶ່ງເປັນຜູ້ຮອງຕ່ອ
ຄາລຮູ້ຮຽນນຸ້ມຕາຍແລ້ວ ຈຶ່ງໄມ່ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງພິຈາລະນາວິນິຈໍຍກໍາຮັງດັກລ່າວຕ່ອໄປ
ຈຶ່ງວິນິຈໍຍໃຫ້ຈຳຫນ່າຍກໍາຮັງ

ຄາສຕຣາຈາຣີ ດຣ. ອີສສະ ນິຕິທັນທີປະກາສ
ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຽນນຸ້ມ

คำวินิจฉัยของ นายอุรัส หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๗/๒๕๔๔

วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ศาลจังหวัดแพร่ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้าน (นายวรยศ โตรดิลกเวชช์) ในคดีปักครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงได้ความว่า กระทรวงมหาดไทย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๒ เพื่อปฏิบัติหน้าที่และบริหารงานเทศบาลตามกฎหมาย แทนสมาชิกสภาเทศบาลเดิมที่ครบวาระ ต่อมา นายโชคชัย พนมขาวัญ กับพวกรวมสิบแปดคน ซึ่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองแพร่ “กลุ่มแพร่ก้าวหน้า” ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดแพร่เป็นคดีปักครอง หมายเลขดำที่ ๔/๒๕๔๓ ว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง “กลุ่มเมืองแพร่” ร่วมกันกระทำการผิดต่อพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๖๔ (๑) ขอให้ศาลจังหวัดแพร่รับฟังคำสั่งว่า นายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ฯลฯ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมีคำสั่งให้เทศบาลเมืองแพร่จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายบุญจวน ชัยมงคล กับพวก รวมหนึ่งร้อยแปดสิบหกคน และนายวรยศ โตรดิลกเวชช์ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแพรในชุดปัจจุบัน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายโชคชัย พนมขาวัญ กับพวก ทำนองเดียวกันว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ที่อาศัยเป็นบทอ้างอิงในการยื่นคำร้องขัดต่อพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕ ซึ่งออกมานั้นกับใช้ภายหลัง และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ เพราะบทบัญญัติที่นายโชคชัย พนมขาวัญ กับพวก อ้างนั้น เป็นบทบัญญัติที่มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดออกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕ และทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงก่อนครบวาระ สี่ปีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีจึงต้องด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาตรา ๓ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๗ จึงใช้บังคับมิได้ ผู้ร้องคัดค้าน จึงขอให้ศาลจังหวัดแพร่ ส่งความเห็น เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

นายโชคชัย พนมภรัณย์ กับพวก รวมสิบแปดคน ยื่นคำร้องคัดค้านคำร้องของนายวิศว์ โตรดิลกเวชช์ ผู้คัดค้านที่ ๑๕ ว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๖ มาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้สมาชิก สภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละถึงปี มาตรา ๑๕ ที่กำหนดเงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง และ สมาชิกภาพของสมาชิกเทศบาลไว้ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๙ ๒ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ มีความสอดคล้องกัน ไม่ขัดหรือแย้งกัน ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวก ปกครองท้องถิ่นในวิถีทางของระบบประชาธิปไตย และให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม รวมทั้งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๙ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

ศาลจังหวัดแพร์ เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้คัดค้านที่ ๑๕ โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลมีใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงมีค่าสั่งให้ส่งสำเนาคำร้อง คำร้องคัดค้านของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจันทร์ ตามมาตรา ๒๖๔

คดีอยู่ระหว่างพิจารณา นายวิศว์ โตรดิลกเวชช์ ถึงแก่ความตาย

พิจารณาแล้ว เห็นว่า นายวิศว์ โตรดิลกเวชช์ เป็นผู้ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อผู้ร้องถึงแก่ความตาย กรณีจึงไม่มีประโยชน์ที่จะพิจารณาในจันทร์ต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงให้จำหน่ายคำร้องเสีย

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ